Пише: Данијел Ковачевић, Саша Бижић
четвртак, 24 април 2008 22:37

Већ неколико година, неинвентивни чиновници из Вашингтона и Брисела понављају званични став Сједињених Америчких Држава и већег дијела земаља унутар Европске уније – да њихово виђење статуса Косова и Метохије важи само за ту ситуацију и да не може да се примјењује на остале територијалне спорове у свијету. Таква позиција има двије битне карактеристике. Прије свега, она садржи енормну дозу бахатости, ароганције и вјеровања да су аргументи логике и правде трајно немоћни пред огољеном силом, иако историја нуди прегршт примјера успона, али и падова разних империја. С друге стране, у тим дуплим стандардима очигледна је неподношљива лакоћа потцјењивања елементарне интелигенције остатка планете, изложене уврнутим експериментима западних центара моћи.

Имајући у виду те чињенице «Нови Репортер» је одлучио да провјери да ли су бирократе за једнократну употребу из структура САД и ЕУ у праву, односно, да ли су Кондолиза Рајс, Николас Бернс, Данијел Фрид, Хавијер Солана и читав низ интелектуалних и моралних патуљака из дипломатских мисија на Балкану имали квалитетну процјену када су закључили да послије једностраног проглашења независности Косова, 17. фебруара, ниједна нација у глобалним координатама неће разматрати кључну дилему: «Зашто и ми не бисмо повукли исти потез». Такође, занимало нас је да ли било коме под небеском капом, осим људи у Републици Српској и Србији, боде очи тако упадљива противрјечност, присутна у настојању америчке администрације и њених европских сателита да се истовремено инаугуришу модел централизоване Босне и Херцеговине и «сувереног» Косова, на удаљености од само неколико стотина километара.

Представници релевантних сецесионистичких партија и организација на простору западне Европе и сјеверне Америке, уз ексклузивног саговорника из Азије, показали су изненађујући ентузијазам за сарадњу у оквиру нашег пројекта. Одговори које ћемо презентовати читаоцима у овом и сљедећем броју «НР» озбиљно доводе у питање илузију о томе да блазирана «елита» САД и ЕУ може у недоглед кројити границе и судбине «дивљацима» са Балкана. Понашање тих «слонова у порцуланској радњи» пажљиво се прати у њиховим властитим двориштима, а реакција на хипокризију Вашингтона и Брисела тешко се може описати као аплауз.

Прије би се могло говорити о расположењу оличеном у познатој синтагми: «Само вас посматрамо», с тим да се намјере људи чији су погледи пред вама не завршавају на пасивном негодовању. Они посједују једну особину, нетипичну за наше поднебље. То је стрпљивост. Спремни су за маратон, а не спринт. Међутим, сигнале са Косова третирају као поуздан знак да њихова трка улази у завршну фазу. Не занима их употреба оружја и експлозива за реализацију политичких циљева, прије свега зато што је ријеч о

нормалним и ненасилним особама, али и због свијести о жељи великих манипулатора да свим «политички некоректним» ставовима прилијепе етикету «тероризма» и једним ударцем неутралишу читаву листу нежељених «мува».

Серију интервјуа које је урадио «Нови Репортер» треба схватити и као допринос бољем разумијевању са народима и државама сјеверно и западно од РС и БиХ, Србије и Косова. Једноставно, у тој хемисфери - нису сви исти. Када упоредите позиције наших саговорника, склоних размишљању сопственом главом, са затупљујућим фразама које се годинама могу чути од вашингтонског и бриселског естаблишмента, биће вам јасно о чему је ријеч.

Joe Middleton:

Шкотска треба своју столицу у УН

Independence First је политички покрет, основан 2005. године. Ријеч је о кровној надстраначкој организацији која окупља присталице референдума о шкотској независности и заговорнике стварања самосталне државе Шкотске. О томе колико су шкотски сецесионисти у овом моменту близу свог циља – издвајања Шкотске из Уједињеног Краљевства Велике Британије и Сјеверне Ирске, за «Нови Репортер» говорио је Joe Миддлетон, представник за односе с јавношћу Индепенденце Фирст.

Нови Репортер: У фебруару ове године, албански политичари на Косову прогласили су сецесију од Србије, а ту одлуку у међувремену признало је око 30 држава. Како оцјењујете став представника САД и водећих земаља ЕУ - да је ријеч о изолованом случају који не може постати преседан за рјешавање других међунационалних спорова у Европи и свијету?

Middleton: С обзиром на то да су Уједињене нације подржале Косово као полуодвојену државу од Србије, сматрам да је било неизбјежно да они прогласе своју независност. Такође, вјерујем да све декларације о независности треба поштовати, јер је ријеч о основама међународног права. Косовској независности, чини се, противе се земље коалиције криваца: Русија, која блокира независност Чеченије, Кина, која је војном силом окупирала и анектирала Тибет, и Шпанија, која забрањује све лијеве и радикалне

организације или партије које подржавају независност баскијских земаља. Са таквим пријатељима, Србији нису потребни непријатељи! Сматрам да је Косово необичан случај и не мислим да је посебно битан за остале државе.

Српски дио Босне и Херцеговине Република Српска, али и хрватски дијелови БиХ, показују тенденцију да се издвоје из земље у којој већину има бошњачко-муслиманско становништво. Да ли се право на самоопредјељење, на коме инсистира Independence First када је ријеч о односима Шкотске и Енглеске, може примијенити и на земљу у којој ми живимо?

Зависи од тога да ли је већина популације у тој регији одлучна да подржи независност. Југославија је била лажна држава и њени остаци још покушавају да установе сопствене стварне границе. Ми засигурно подржавамо право на самоодлучивање у свим случајевима, али, без обзира на то, мора постојати историјско оправдање и територијално ограничење. Независност је у најбољем интересу људи који живе у специфичној земљи. Ако се потенцира етничка форма националности, то очигледно може да доведе до расизма.

Како бисте људима ван Шкотске и Велике Британије објаснили разлике између шкотског и енглеског националног идентитета и протумачили потребу да Шкотска сама одлучује о својој судбини, независно од садашњег оквира Уједињеног Краљевства?

Шкотска је историјска земља, чија се историја протеже уназад више од хиљаду година. Ми имамо сопствену културу, два јединствена језика другачија од енглеског (иако је енглески језик доминантан из очигледних разлога), наш правни и образовни систем, а сада имамо и сопствену владу, коју предводи Шкотска национална партија која подржава независност. Иако је требало доста времена и труда да се добије и парламент, за нас то није довољно, јер се већина одлука и даље доноси у парламенту у Вестминстеру, гдје су наши посланици прегласани и то омјером 10:1. Шкотска треба своју столицу у УН и независно представљање у Европи, као и пуну контролу над ТВ емитером, порезима, спољним пословима и одбраном.

У медијима са глобалним утицајем, када се говори о Шкотској, може се чути тврдња да опцију независности не подржава већина становника. Колико је утемељена та теза?

Резултати истраживања варљива су категорија. Непосредно пред прошле изборе истраживања су показала да највећи проценат бирача подржава независност, међутим, данас говоре да су ти бројеви у опадању. Рекао бих да вјероватно између 35 и 40 одсто људи снажно подржава независност, да је 30 одсто униониста, а 30 одсто неодлучних. Стање је ту негдје. Примјера ради, посљедње истраживање говори да би, уколико Влада Уједињеног Краљевства намјерно смањи финансијска издвајања за шкотску Владу, много више људи подржало независност. Већина људи сасвим сигурно подржава већа овлашћења шкотског парламента и референдум о независности. Независност је логичан крај самоуправљања. Такође, вјерујем да, ако се предоче позитивни аргументи који говоре у прилог независности, насупрот уобичајених паничних говора униониста који заговарају јединство, позитивни аспекти морају да побиједе.

Колико је до сада у Шкотској учињено на реализацији политичких циљева за које се ви залажете? У том смислу, какве политичке разлике постоје између Индепенденце Фирст и Шкотске националне партије, која је на посљедњим изборима добила већину гласова суверенистички оријентисаних Шкота и тренутно води манјинску владу у Шкотској?

Independence First ради искључиво на томе да у Шкотској дође до референдума о независности и као такви, немамо друге политичке циљеве. У својим редовима имамо и чланове Шкотске националне партије, баш као и чланове Шкотске зелене партије, Шкотске социјалистичке партије и многе друге непартијске личности. Наравно, ми подржавамо планове СНП-ове владе да се одржи референдум 2010. године. Осим тога, организовали смо и два политичка митинга овдје у Единбургу, организовали смо и потписивање петиције за референдум у шкотском парламенту, а успјели смо и да добијемо детаљне одговоре од британске Владе, који опет говоре о њиховом игнорантском понашању према концепту суверенитета шкотског народа.

Може ли се говорити о расту сецесионистичког расположења у Енглеској и о томе да ће се у догледној будућности јужно од Хадријановог зида појавити политичари спремни на дијалог о споразумном раздвајању са Шкотском?

О томе је још рано причати, иако мислим да, теоретски, то може одговарати британским конзервативцима да изгубе дио земље у коме редовно бивају поражени на изборима. Евидентан је растући покрет према самоопредјељењу за Енглеску, али је ријеч о младом и незрелом покрету у овом тренутку, који је више вођен гласним негодовањем, него

истинским политичким принципом.

Да ли протестантско-католичке подјеле могу да успоре пут Шкотске према независности? У том контексту, какав је ваш однос према дугој хронологији сукоба у Сјеверној Ирској, гдје управо фактор религије пресудно утиче на лојалност или супротстављање власти Уједињеног Краљевства?

Постоји вјерски проблем у Шкотској, али он није ни близу изражен као у Сјеверној Ирској. Пријети да буде запаљен фудбалским ривалством. („Celtic“ је традиционално ирски тим, а као реакција на то њихови ривали
„
Glasgow Ran
герс“ носе боје британске заставе.) Такође, антикатолички наранџасти ред, иако мален и углавном ирелевантан, и даље изгледа ужива подршку у неким градовима у западној Шкотској. Ти људи противе се независности Шкотске, баш као и независности Ирске, а сада су почели да марширају посебно против независности Шкотске. Међутим, ти људи, пуни предрасуда, представљају незнатан дио популације. Већина људи у Шкотској није превише религиозна, а већина протестаната и католика немају никаквих међусобних сукоба. У ствари, на локалном нивоу у изузетно добрим су односима. Сматрам да би шкотска независност могла довести до већег заједништва у Ирској. Мислим да су унионисти више повезани с идејом о Британији, него о Енглеској, а са независношћу Шкотске британска држава престаће да постоји. Тренутно унионисти раде заједно са ирским националистима у Стормонту (парламент Сјеверне Ирске). Међутим, сматрам да би и унионисти могли убрзо увидјети да је њихова будућност пуно адекватније повезана са Даблином, него са Лондоном. На крају крајева, то је одлука коју треба да донесу људи у Сјеверној Ирској, а не у Шкотској.

Jean-Guy Talamoni:

Корзика има право на обнову суверености

Партија је основана почетком деведесетих година под именом Корзиканска нација (Corsi ca nazione
), а касније је у називу нагласила своје залагање за самоопредјељење острва, тако да јој је садашње име
Corsica nazione indipendente

(ЦНИ). Та политичка организација први пут је учествовала на регионалним изборима на Корзици 1992. и освојила око 20 одсто мјеста у регионалној скупштини. Лидер ЦНИ и посланик те странке у парламенту Корзике и Градском савјету Бастије
Jean-Guy Talamoni
2004. године био је иницијатор стварања коалиције девет партија које се залажу за независност острва.

Нови Репортер: У фебруару ове године, албански политичари на Косову прогласили су сецесију од Србије, а ту одлуку у међувремену је признало око 30 држава. Како Corsica Nazione оцјењује став представника САД и водећих земаља ЕУ да је ријеч о изложаном случају који не може постати преседан за рјешавање других међунационалних спорова у Европи и свијету?

Таламони: Очито је ријеч о нелогичној позицији. Оно што се сматра легитимним за Косово, мора бити легитимно и за друге народе. У смислу принципа који се тичу националности, који су признати почевши од 18. вијека, свака фактичка националност мора водити до правно признате националности, с чим кореспондира право на самоопредјељење, посебно што се тиче тога да у Европи постоје случајеви који су мање проблематични од Косова. Зна се да на Косову егзистира проблем легитимности између више заједница, па је српска позиција далеко од тога да буде историјски неутемељена. С друге стране, на Корзици с тог становишта нема никакве дилеме - једина заједница која може полагати право на ту територију јесте корзикански народ. Према томе, парадоксално је да Француска подржава косовске Албанце и Палестинце (Јасеру Арафату Париз је увијек помагао), док истовремено негира права корзиканског народа.

Српски дио Босне и Херцеговине Република Српска, али и хрватски дијелови БиХ, показују тенденцију да се издвоје из земље у којој већину има бошњачко-муслиманско становништво. Да ли се право на самоопредјељење, на коме ваша партија инсистира када је ријеч о односима Корзике и Париза, може примијенити и на земљу у којој ми живимо?

Наравно! Лијево или десно оријентисани француски интелектуалци жале што виде да се «француски» модел државе-народа у свијету све више урушава. Али, чињенично је доказано да мале, независне државе могу бити просперитетне. Ево једног примјера: Малта је 25 пута мања од Корзике, а њен ниво живота нагло се повећао након стицања независности. Осим тога, Европска унија коначно је примила Малту у своје чланство, иако је то у почетку одбијала због њене величине.

Како бисте људима ван Корзике и Француске објаснили разлике између корзиканског и француског националног идентитета и протумачили потребу да Корзика сама одлучује о својој судбини, независно од Француске?

Корзика је била војно анексирана 1769. године. Она није била у већој мјери културолошки француска, односно, под утицајем француске културе, него што су то били Алжир и Сенегал на почетку колонизације. И дан-данас, Корзика има свој језик, своју културу, свој начин живота и свој начин да учествује у животу свијета. Иако Корзиканци сада перфектно владају француским језиком и културом, они су, ипак, различито друштво, чија оригиналност иритира Парижане. Мада су се Французи око тога трудили, Корзиканци нису постали Французи. У тренутку када су се Французи дочепали наше земље, она је била независна. Корзика је природно-правна нација и у име тога има право на обнову суверености.

У медијима са глобалним утицајем, када се говори о Корзици, може се чути тврдња да опцију независности острва подржава мањина становника. Колико је утемељена та тврдња? У коликој мјери је на однос снага између сувереиста и лојалиста утицао својеврсни процес колонизације острва, односно, организовано насељавање становника из осталих дијелова Француске на Корзику?

Тачно је да је покрет за независност мањински унутар бирачког тијела. То се може објаснити на многе начине. Постоји масовно усељавање континенталаца, Француза, око 4.000 људи годишње, док укупна популација Корзике броји око 280.000 људи. Поред свега, многе корзиканске породице налазе се под паском француског система. Према томе, њихово гласање није слободно, а профранцуски политичари - Корзиканци уцјењују такве запослењем или становима. Али, идеја независности се шири. Једно најновије истраживање показало је да је идеја независности већинска код омладине.

Колико је до сада на Корзици учињено на реализацији политичких циљева за које се ви залажете? Постоји ли могућност да се у Паризу у догледно вријеме појаве политичари на власти који ће на Корзику почети да гледају онако како је Шарл де Гол у одређеном моменту почео да третира Алжир – дакле, да прихвате дијалог о евентуалном самоопредјељењу?

Ми смо далеко од таквих преговора. Француска, која је прокламовала себе као «домовину људских права», критикује Израел због палестинског питања и Кину због Тибета. Али, она не разумије да Корзиканци не желе да буду Французи. Она то доживљава као сукоб и реагује репресивно. Она ништа није научила од властите историје. У Алжиру и Индокини, Француска је направила исте грешке, замијенивши један политички проблем са одржавањем реда и мира. Коначно, била је поражена и понижена. Њена позиција према Косову у супротности је са оним што ради на Корзици. Надајмо се да ће се, ипак, уразумити.

Какав однос Corsica Nazione има према групама које су се у протеклим деценијама за самосталност Корзике бориле уз употребу оружја и експлозивних средстава, а не институционалним путем?

Да би одбранио своју земљу, извјестан број Корзиканаца изабрао је најтежи пут, онај гдје је потребно највише жртвовања, како у погледу слобода, тако и у погледу живота. Париз их зове «терористима», што је израз који је за вријеме њемачке окупације био резервисан за чланове Покрета отпора, значи, за оне које Француска данас велича. Што се нас тиче, ми никада не ћемо осудити те Корзиканце, који све ризикују да би одбранили наш народ.

Mario Borghezio:

РС треба дати право да се отцијепи од БиХ

Lega nord је основана 1991. као савез регионалних партија које су током осамдесетих година постале утицајне на сјеверу Италије. Под лидерством познатог политичара Умберта Босија, Лига је прошла неколико фаза, од снажног залагања за независност Паданије (заједнички назив за регије на сјеверу Италије) у другој половини деведесетих, до данашњег инсистирања на процесу деволуције (пренос надлежности са државног нивоа на регионалне органе власти). Током свог постојања, Lega nord је освајала и до 10 одсто гласова, рачунајући комплетни простор Италије, односно, четвртину бирачке подршке у долини ријеке По. На прошлим општим изборима 2006. за Лигу је гласало преко 1.700.000 људи, највише у покрајинама Ломбрадија и Венеција – око 15 процената, као и у Пијемонту – близу десет одсто. Саговорник «Новог Репортера» је
Mario Borghezio

, посланик те партије у Европском парламенту.

Нови Репортер: У фебруару ове године, албански политичари на Косову прогласили су сецесију од Србије, а ту одлуку у међувремену признало је око 30 држава. Како Lega nord оцјењује став представника САД и водећих земаља ЕУ - да је ријеч о изложаном случају који не може постати преседан за рјешавање других спорова око суверенитета у Европи и свијету?

Borghezio: Не слажем се са таквим ставом. Сматрам да ће Косово постати "случај" за друге земље и народе у оквирима међународног права.

Српски дио Босне и Херцеговине, Република Српска, али и хрватски дијелови БиХ, показују тенденцију да се издвоје из земље у којој релативну већину има бошњачко-муслиманско становништво. Да ли се право на самоопредјељење, на коме ваша партија инсистира када је ријеч о односима сјевера Италије и Рима, може примијенити и на земљу у којој ми живимо?

Да, мислим да српском народу у Републици Српској треба дати право да се отцијепи од Босне и Херцеговине.

Лега норд се противила НАТО-бомбардовању Србије 1999. године. Ко је тада на политичкој сцени Италије био уз Србе, а ко против њих? Да ли је у међувремену неко мијењао страну?

Нажалост, много људи заборавило је догађаје из 1999. године и бомбардовање Београда. Лега Норд је била против кампање НАТО-а у Србији, јер се противимо рату међу Европљанима. С тим у вези, свјесни смо опасности од исламизације Балкана, нарочито када је ријеч о инфилтрацији фундаменталистичких покрета попут Ал-Каиде у Босни и на Косову. Била је то велика грешка: Запад бомбардује Србију, а у међувремену исламски фундаменталисти припремају нападе на куле близнакиње у Америци и остале нападе!

Званично, Лега норд се залаже за висок степен аутономије сјевера у Италији и за федерализацију земље. Какве су шансе да се то догоди и да ли је Lega nord спремна да, у одређеним околностима, иде и корак даље?

Ми се залажемо за аутономију за наш народ и федерализацију цијеле Италије. Вјерујемо да треба поштовати право на самоопредјељење за наше регије.

Како бисте људима у РС и БиХ објаснили разлике између идентитета сјевера земље и остатка Италије и протумачили потребу да Паданија сама одлучује о својој судбини?

Постоји много културних и економских разлика. На примјер, наше регије не познају мафију и сличне категорије. То су, нажалост, продукти "made in" југ, увезени у наше градове са имиграцијом са југа Италије. Сматрамо да регије из Паданије имају потребу да саме одлучују, посебно на пољу економије, да бисмо избјегли лош менаџмент и корупцију која влада на југу Италије. Поменућу само један примјер - проблем са транспортом смећа у Напуљу.

У медијима са глобалним утицајем, може се чути тврдња да опцију независности Паданије, па чак и федерализма, не подржава већина становника сјевера Италије. Колико је утемељена та тврдња?

Да, то би на моменте могло бити истинито, али постоји велика сагласност када је ријеч о аутономији. На примјер, освојили смо већину на референдуму 2006. године за деволуцију Ломбардије и Венета. У сваком случају ми смо пацифистички покрет и прихватамо изборе наших грађана.

Колико је до сада на сјеверу Италије, али и у Риму, учињено на реализацији политичких циљева за које се ви залажете, поготово ако се узме у обзир да је Лега норд заједно са партијама Силвија Берлусконија и Ђанфранка Финија била у двије владе, а према већини процјена, послије избора 13. и 14. априла ове године, биће и у трећој?

Колико год је било могуће!

Ви сте посланик Лега норд у Европском парламенту. Да ли у тој институцији постоји разумијевање за ваше политичке циљеве?

"Мејнстриминг" и "политички коректан" начин размишљања доминирају у европским институцијама. Али, сматрам да ће ситуација еволуирати у наредним годинама и да ћемо бити у прилици да почнемо да градимо Европу на новим основама - на поштовању наше историје, вриједности, идентитета и хришћанског наслијеђа.

Били сте ухапшени током протеста против исламизације Европе, 11. септембра 2007. у Бриселу. Како видите будућност нашег континента, кроз призму тог личног искуства?

Сматрам да је оно што се десило у Бриселу у септембру 2007. године била једна тужна демонстрација губитка идентитета и свијести многих европских политичара, те истовремено и хипокризије мондијалиста око слободе говора и сличних ствари. Наш континент суочава се са великим проблемима: имиграција и исламизација, демографски пад, економски пад изазван глобализацијом и одбијањем да се заштити наше тржиште. Али, мислим да треба да будемо оптимисти. Реалност ће бити јача од идеологија.

Bruno Valkeniers:

Белгија не функционише, Фламанцима треба независност

Vlaams Belang (Фламански интерес) најјача је политичка партија међу присталицама издвајања Фландрије из састава Белгије. Првобитно је ту улогу имао Vlaams Blok (Фламански блок), формиран крајем седамдесетих година и веома утицајан током деведесетих. Међутим, једна невладина организација тужила је 2002. структуре повезане са Фламанским блоком за деликт мржње и дискриминације, а Врховни суд Белгије, двије године касније, одбио је жалбу Блока. Након тог процеса, руководство

Фламанског блока донијело је одлуку о гашењу партије и формирању нове странке – Vlaams Blok
. Новоосновани Фламански интерес освојио је близу милион гласова и био је најјача опција на изборима за парламент Фландрије 2004. На посљедњим општим изборима у Белгији Фламански интерес наметнуо се као трећа политичка снага на нивоу читаве земље. За «Нови Репортер» говори
Bruno Valkeniers
, предсједник Фламанског интереса.

Нови Репортер: У фебруару ове године, албански политичари на Косову прогласили су сецесију од Србије, а ту одлуку у међувремену признало је око 30 држава. Како Vlaams Belang оцјењује став представника САД и водећих земаља ЕУ - да је ријеч о изолованом случају који не може постати преседан за рјешавање других међунационалних спорова у Европи и свијету?

Валкениерс: Тежња ка независности и право на самоопредјељење тренутно је једна од најмодернијих политичких тенденција у Европи и свијету. Осим Косова, и Црна Гора се одвојила од Србије прије неколико година, слиједећи друге бивше југословенске републике. Тврдити да је Косово изолован случај јесте велика грешка. Али, и садашњи противници независности Косова - Шпанија, на примјер - такође нису у праву. Зашто су прво прихватили Хрватску, Словенију, Македонију и Босну и Херцеговину да постану независни од Београда, а сада се противе независности Косова? Тврдоглаво противљење нечему што је фундаментално право сваке нације није наш став. По нашем мишљењу, Косово заслужује независност. Тај политички подвиг може да служи као примјер осталим, сличним еволуцијама у Европи, попут, на примјер, независности Фландрије или Шкотске.

Српски дио Босне и Херцеговине Република Српска, али и хрватски дијелови БиХ, показују тенденцију да се издвоје из земље у којој већину има бошњачко-муслиманско становништво. Да ли се право на самоопредјељење, на коме ваша партија инсистира када је ријеч о односима Фландрије и Валоније, може примијенити и на земљу у којој ми живимо?

Ми се заиста залажемо за принцип самоопредјељења. Али, то не значи да ћемо подржати сваки покрет за независност у свијету. Када нација и њени лидери намјеравају да направе нешто такво, онда то треба направити на начин да новостворена нација има јасну будућност и просперитет. Гдје нема таквог развоја догађаја, људима у тој новој држави биће још горе него што им је данас. Ако добијемо увјерења да Република Српска

може опстати као самостална држава, ми ћемо снажно подржати њену независност. Ако не можемо добити таква увјерења, онда се више залажемо за (кон)федерално рјешење.

Како бисте људима ван Фландрије и Белгије објаснили разлике између фламанског и валонског, односно, француског националног идентитета и протумачили потребу да Фландрија сама одлучује о својој судбини, независно од садашњег оквира Белгије? Због чега је сецесионистичко расположење у Валонији знатно мање него у Фландрији?

Најбитнији разлог за залагање за фламанску независност јесте закључак да Белгија једноставно не функционише. У Белгији нема демократије. Та земља се састоји из двије различите демократије које су присиљене да преговарају након сваких избора о формирању савезне владе. С обзиром на социоекономске и културне разлике између Фландрије и Валоније, ти преговори сваки пут показују колико је држава неефикасна, а добра владавина искључена. Различитости у мишљењу између фламанских и валонских политичара никада нису биле толико изражене као у посљедњих девет мјесеци. Фламанци траже већу аутономију да би ријешили најхитније проблеме, док Валонци својевољно држе сасвим застарјеле федералне структуре. Резултат је пат позиција од које нико нема користи. Потребе Фландрије и Валоније превише су различите да би се могле ријешити јединственом политиком која се примјењује на цијелу земљу. Фламанска, а самим тим и валонска независност, ствар је веће демократије и ефикасније владе. Десет милиона људи које данас називамо "Белгијанцима" боље ће живјети ако буду подијељени на шест милиона Фламанаца и четири милиона Валонаца.

У медијима са глобалним утицајем, када се говори о Фландрији, може се чути тврдња да опцију независности не подржава већина становника. Колико је утемељена та теза?

Могуће је да евентуална нова независна држава тренутно неће још добити подршку већине, али у посљедњих девет мјесеци број присталица таквог расплета догађаја знатно се повећао. Све више Фламанаца схвата да данас у Белгији нема будућности. Али, то не значи да ће они заговарати сецесију од Белгије. Многи још вјерују у федерално или конфедерално рјешење, које би донијело већу аутономију. Влаамс Беланг учиниће све да убиједи што је више могуће Фламанаца да подрже фламанску независност.

Колико је до сада у Фландрији учињено на реализацији политичких циљева за које се ви залажете? У том смислу, какве политичке разлике постоје између Vlaams Belang и осталих политичких странака у Белгији са фламанским чланством?

Наше највеће достигнуће у томе је што смо освојили и срца и умове за фламанску независност у протекле три деценије. За тридесет година, идеја о независној фламанској републици биће сасвим неизбјежна. Данас, та идеја се налази у сфери медијских писања, јавних мјеста, политичких форума... Vlaams Belang (у ствари, бивши Vlaams Blok) је партија која је прва представила идеју независности белгијским политичарима. Ниједна друга фламанска партија не може ту заслугу преузети на себе.

За какав статус Брисела се залаже Vlaams Belang, у случају престанка постојања Белгије, нарочито кад се има у виду да је тај град сједиште ЕУ и НАТО-а, али и мјесто гдје живи знатан број Валонаца у фламанском окружењу?

Брисел ће заиста бити вруће питање, ако не и најврће када дође до преговора о сецесији од Белгије. Историјски гледано, Брисел је град у којем се говори холандски језик. Истраживања показују да је мање од пет одсто сачуваних јавних докумената написаних прије 1500. године написано на француском језику. Али, за вријеме француске окупације (1794-1815) и након стварања Белгије 1830. године, јавни живот био је у потпуности под утицајем Француске. Француски језик био је једини језик кориштен у образовању, влади, војсци и правном систему. Свако ко је желио да има каријеру морао је да научи француски. Због тог социјалног притиска и због недостатка образовања на холандском језику, многи Фламанци су своју дјецу послали у школе у којима се говори француски језик. Фламанска дјеца постала су двојезична. Унуци су више користили француски. На тај начин, број људи у Риселу који говоре холандски језик смањио се са 90 одсто на почетку 19. вијека на око 15 одсто на крају 20. вијека. Данас, због присуства великог броја Европљана и неевропљана других националности појачан је притисак на мањину која говори холандским језиком. Али, ми вјерујемо да Брисел треба да остане главни град Фландрије. Стотине хиљада Фламанаца ради свакодневно у Риселу. Економија Брисела блиско је повезана са економијом фламанског подручја око града. Завентем, међународни аеродром у Риселу, налази се на фламанској територији. У независној Фландрији Брисел би задржао свој двојезични статус. Слична ситуација данас постоји у Хелсинкију, двојезичној престоници Финске. Vlaams Belang све своје кампање у Риселу спроводи и на холандском и на француском језику.

Белгија је недавно добила владу, девет мјесеци након посљедњих избора. Коме такав заплет и расплет иду у прилог – интегралистима или заговорницима суверене Фландрије?

Белгијски унионисти ватрени су заговорници белгијске федерације. Не желе да се земља подијели. Тврде да, када заговарају јединство, бране солидарност, али у суштини, њима је само стало до њихове политичке снаге коју осигурава белгијски естаблишмент. Деветомјесечна пат позиција у интересу је свих оних људи који заговарају фландријску независност, јер то показује да белгијска конструкција данас не функционише и да треба да буде уништена што је прије могуће.

Уколико би Фландрија једног дана постала независна, да ли би то било прелазно рјешење до уједињења са Холандијом? Живи ли у Фландрији и Холандији исти народ или постоје одређене специфичности, као у случају германског дијела Швајцарске и Њемачке, на примјер?

За нас, уједињење са Холандијом није циљ само по себи, нити је непојмљива или неприхватљива идеја. Једино питање јесте: шта Фламанци и Холанђани мисле о томе? Не искључујемо априори озбиљну студију свих разлога за уједињење и против њега, једном када добијемо независност.

Kari a Rogvi:

Већина људи подржава независност Фарских острва

Фарска острва су група од 18 острва, између Норвешког мора и сјеверног дијела Атлантског океана, на пола пута између Норвешке и Исланда. У раном средњем вијеку, на архипелагу је успостављена норвешка доминација, што се наставило и послије 1380. када је успостављена двојна норвешко-данска монархија. Споразумом од 1814. укинута је унија Данске и Норвешке. Норвешка је припала Краљевини Шведској, али су Фарска острва, Исланд и Гренланд остали у посједу Данске. Послије Другог свјетског рата, 1946. године, одржани су локални избори са питањем о статусу острва. Није био референдум, пошто парламент није био обавезан да призна мишљење грађана. Исход гласања показао је да становници острва, с тијесном већином, желе независност. Али,

прије него што су могли донијети одлуку, коалиција на власти је пала, па су се морали одржати нови избори. Сљедећу владајућу коалицију чиниле су странке које су се залагале да Фарска острва остану дио Данске. Умјесто независности, направљен је компромис тако што је у парламенту усвојен Закон о аутономији, који је ступио на снагу 1948. О актуелном тренутку фарског залагања за независност од Данске, за «НР» говорио је један од двојице посланика Партије самоуправе (Sjalvstyrisflokkurin - Self Government Party) у парламенту Фарских Острва Kari a Rogvi.

Нови Репортер: У фебруару ове године, албански политичари на Косову прогласили су сецесију од државе Србије, а ту одлуку у међувремену признало је око 30 земаља. Како ваша странка оцјењује став представника САД и водећих земаља ЕУ - да је ријеч о изложаном случају који не може постати преседан за рјешавање других спорова око суверенитета у свијету?

Рогви: Косово није толико изолован, колико компликован случај, у коме су присутна различита тумачења принципа међународног права о територијалном интегритету и суверенитету. Међутим, треба нагласити и постојање изузетно компликованих чињеничних ограничења, која се тичу и политике и људи. Да ли о Косову треба судити као о независној држави са сопственим уређењем или као територији која је у власништву Србије? Да ли грађани те територије живе тамо у чврсто установљеним заједницама - Срби, Албанци, Бошњаци, Турци, Горанци, Роми, балкански Египћани и слично? Док се то не утврди, увијек ће постојати ситуација у којој је један народ доминантан у односу на остале - било Срби у великој Србији, било Албанци на независном Косову, што доводи до битних питања људских права или права мањина. Та питања дефинитивно могу бити релевантна и у многим другим дијеловима свијета због идентичних изазова поводом утврђивања чије је државно уређење присутно, а који народ је присутан.

Српски дио Босне и Херцеговине, Република Српска, али и хрватски дијелови БиХ, показују тенденцију да се издвоје из земље у којој већину има бошњачко-муслиманско становништво. Да ли се право на самоопредјељење, на коме ваша партија инсистира када је ријеч о односима Фарских Острва и Данске, може примијенити и на земљу у којој ми живимо?

Фарска Острва и Фарани имају једну значајну предност – географску и етничку дистанцу, изолацију, ако желите. Било које фарско насеље удаљено је стотинама миља

од најближе друге нације. Једини наши проблеми са границама тичу се подморја и рибарске територије. Ми чак и не дијелимо границу са Данском. Наша веза са том земљом постоји само због историјско-династијских разлога, јер ми признајемо норвешког краља који је у једном тренутку у прошлости био и краљ Данске, али је касније изгубио власт у Норвешкој. Ми немамо данска насеља, нити погранична питања са Данском, као ни унутрашње мањине, ни дубље расколе у нашој популацији. Стога, иако се могу примијенити исти основни принципи, стварна ситуација значајно је другачија и тешко је видјети како се једна ситуација може пресликати на другу и служити као примјер. С тим у вези, можда наша постепеност и фокус на еволуцију аутономије могу да буду корисна искуства. Наш Закон о самоуправи стар је 60 година. Иако све партије осим Sjalvstyrisflok kurin (Faroese Independence Party
– Партија независности Фарских Острва) нису у то вријеме биле задовољне тим законом, чини се да је он успоставио оквир који је у завршници одговарао људима и довео до потенцијалног успостављања сувереног ентитета без крвопролића. Данас, наш нацрт Устава оставља могућност за даљњу постепеност и може изградити мост између садашњег стања и пуне независности или других опција, попут чланства у ЕУ или другим асоцијацијама. С тим у вези, право на самоопредјељење треба поштовати и у Босни и Херцеговини, баш као и на Фарским острвима, али, исто тако, изузетно поштујемо и све тешкоће које су погодиле вашу регију, тако да морамо бити захвални због наше ситуације.

Како бисте људима ван Фарских Острва објаснили разлике између фарског и данског националног идентитета и протумачили потребу да Фарска Острва сама одлучују о својој судбини, независно од Данске?

Историјски гледано, имамо различите коријене, јер припадамо источној и западној грани нордијских народа. Наши идентитети подијелили су се прије неколико вјекова и, као што сам поменуо, под данску владавину дошли смо због историјске несреће. Ако бих морао да поредим, рекао бих да је наш однос са Данцима сличан односу Словенаца и Срба или Хрвата и Руса. Значи, блиски, али не исти, међутим, ближи него са осталим народима.

Да ли би економија Фарских Острва добро функционисала у условима одвајања од Данске?

О томе се доста расправљало. Директне данске субвенције еквивалентне су износу од пет одсто од нашег бруто друштвеног производа, али, да ли оне имају ефекат стимулације или корупције? Да ли наш кредитни рејтинг зависи од данске валуте и владе као посљедњег уточишта или нас Данци успоравају? Често се Исланд и Шетланд,

оба стара нордијска насеља, користе као поређење. Исланд напредује као потпуно независна и просперитетна свјетска економија, док се Шетландска острва муче као маргинални регион Шкотске, борећи се са губитком популације и веома малом контролом над природним ресурсима. Фарска Острва су негдје у средини. Међутим, налазимо се пред дилемом - да ли ћемо након независности пропасти попут, рецимо, Коморских Острва или ћемо бити у успону као Исланд? Вјероватно ће резултат зависити од актуелне политике у том тренутку, а не од самог чина проглашења независности.

Како дефинишете политичке разлике између ваше партије и осталих странака на архипелагу, прије свега када је ријеч о ставовима према независности Фарских Острва?

Разлике су, углавном, у стилу. Истина, и Партија независности и унионисти имају заједничке коријене у Националном и прогресивном покрету с краја деветнаестог вијека (
Foroya Frambudsfelag)
. Обје те старе велике партије, основане 1906. године, тврде да су представљају Фаране свих узраста, баш као и осталих шест партија у садашњем парламенту. Чињеница је да нема превише раскола када је ријеч о правима и потенцијалу Фарских Острва. Сви заједно припремили смо нацрт Устава, који препознаје опције и асоцијације независности. Традиционално, наша партија залаже се за постепеност. Наш незванични слоган је «Корак по корак». Ми у потпуности подржавамо Закон о самоуправи из 1948. године, док су унионисти невољно прихватили тај договор. Остале партије, које су се одвојиле од наше партије, посебно Народна партија и Републиканска партија, противе се знатно директније данском утицају и заступају много бржи приступ. Тренутно себе видимо као најодлучнију партију када је ријеч о конструктивној постепености. Заговарамо доношење предложеног устава, оснивање фарског суда и фокусирање на утицај на «подручја заједничке политике» – политичка подручја под заједничком фарско-данском контролом. Унионисте, баш као и социјалдемократе и Народну партију, сматрамо недовољно фокусираним, а републиканце и Партију центра превише фокусираним на независност, али без претходне припреме терена и неопходних темеља. Њихова перцепција тих питања, наравно, може бити другачија.

Какав је однос снага међу заговорницима и противницима независности Фарских Острва међу становницима вашег архипелага? Постоји ли могућност да се у блиској будућности одржи референдум на коме би грађани Фарских Острва одлучивали о томе?

Већина људи подржава независност, али као дугорочни циљ. Дословно сви сматрају да је то могуће, бар правно, ако не економски. Углавном, однос оних који су за независност одмах и оних који су за постепени пут до тог циља креће се око 50:50.

Да ли у Влади и парламенту Данске постоје саговорници који су спремни за дијалог о могућој независности Фарских Острва?

Они су обично доста отворени. Дански премијер чак је изјавио у парламенту да ће он прихватити независност, уколико тако одлуче Фарани.

(Нови Репортер)